

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI**

SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi:

“TASDIQLAYMAN”
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
prof. A.Soleev.

№ 149
2019 y. “ ”

“ ” 2019y

“MOLYAVIY MENEJMENT”

FANINING

ISHCHI O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 200000-Ijtimoiy soha, iqtisod va huquq

Ta'lim sohasi: 230000-Iqtisod

Ta'lim yo'nalishi: 5230100-Iqtisodiyot
5230100-Kadrlar menejmenti

Umumiy o'quv soati – 91 soat

Shu jumladan:

Ma'ruza –2 soat (7 semestr 2-soat)

Amaliy mashg'ulotlar– 44 soat (7 semestr 44-soat)

Mustaqil ta'lim soati– 36 soat (7 semestr – 36soat)

Fanning ishchi o'quv dasturi o'quv O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi 201__ yil "___" ___dagi ___-sonli buyrug'I bilan (buyruqning ___ - ilovasi) tasdiqlangan "Moliyaviy menejment" fani dasturi asosida tayorlangan.

Fan dasturi Samarqand davlat universiteti Kengashining 201__ йил "___" ___dagi "___"-sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

- Tuzuvchilar:** D.Usmonova - SamDU, "Kadrlar menejmenti va biznes" kafedrasida i.f.n.
- S.Qurbonov - SamDU, "Kadrlar menejmenti va biznes" kafedrasida assistenti
- Taqrizchilar:** N.Arabov - SamDU, "Iqtisodiyot" kafedrasida professori, i.f.d.(ichki)
- M.K.Pardaev - SamSI, "Menejment va statistika" kafedrasida professori, i.f.d. (tashqi)

"Kadrlar menejmenti va biznes" kafedrasida mudiri:

D.Q.Usmanova

Iqtisodiyot va biznes fakultetida o'dekani:

B.Sh.Safarov

Iqtisodiyot va biznes fakultetida o'quv uslubiy kengash raisi:

B.U.Bozorov

SamDU o'quv uslubiy boshqarma boshlig'i:

B.Aliqulov

1. O'quv fani o'qitilishi bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar.

“Moliyaviy menejment” fani talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalalar, iqtisodiy hodisa va jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'ydagi talablar qo'yiladi. **Talaba:**

–Iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy xayotning har bir sohasidagi o'zgarishlar, jumladan, jahonda sodir bo'layotgan moliyaviy-iqtisodiy inqiroz, mamlakatimizda va chet mamlakatlarda tahsil olayotgan va malakalarini oshirib qaytayotgan bilimli, malakali milliy kadrlarga talabni, e'tiborni yanada oshirish tushunchalari haqida **tasavvurga ega bo'lishi:**

– Iqtisodiyot yo'nalishi bo'yicha bakalavr o'zining fundamental, umumkasbiy va maxsus tayyorgarligiga muvofiq quyidagi: korxonalar va tashkilotlar, korporasiya, assosasiya, konsern, kompaniya va tadbirkorlikning turli sohalarida xodimlar bilan ishlash, mehnatni tashkil etish va boshqarish; bandlik dasturlarini ishlab chiqish va tahlil qilishni **bilishi va ulardan foydalana olishi;**

– talaba iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tahlil qilish usullarini qo'llash, iqtisodiy muammolar bo'yicha echimlar qabul qilish **ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.**

2. Ma'ruza mashg'ulotlari

1- jadval

№	Ma'ruza mavzulari	Dars soatlari hajmi
7-semestr		
1.	Moliyaviy boshqaruv tamoyillari, funksiyalari va uni tashkil qilish	2
	JAMI	2

Ma'ruza mashg'ulotlari multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada akademik guruhlar oqimi uchun o'tiladi.

3. Amaliy mashg'ulotlar

2- jadval

№	Amaliy mashg'ulotlar mavzulari	Dars soatlari hajmi
7-semestr		
1.	Moliyaviy boshqaruv tamoyillari, funksiyalari va uni tashkil qilish	4
2	Moliyaviy resurslar ta'minoti shakllari va usullari	4
3	Korxonalarda moliyaviy mexanizm va moliyaviy menejmentning axborot ta'minot bazasi	4
4	Xarajatlarni va daromadlarni boshqarishni optimallashtirish	4

5	Korxonalar aylanma aktivlarini boshqarish va ulardan samarali foydalanish yo'llari	4
6	Korxonalarda pul oqimlari harakatini boshqarish	4
7	Korxonalar xarajatlarini samarali boshqarish va daromadlarni maksimalashtirish yo'llari	4
8	Korxonalar debitorlik va kreditorlik qarzlarini boshqarish	4
9	Korxonalar investitsion faoliyatini boshqarish.	2
10	Korxonalarda soliq menejmentini tashkil etish masalalari.	2
11	Korxonalarda moliyaviy risklarni boshqarish.	2
12	Korxonalarda narxlar shakllanish jarayonini boshqarish.	2
13	Korxonalarda inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruv mohiyati.	2
14	Korxonalarda bankrotlik jarayonini boshqarish	2
	JAMI	44

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akadem. guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi, keyslar mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Kurgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi.

4. Mustaqil ta'lim

3-jadval

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Dars soatlari hajmi
7-semestr		
1	Korxonalarda moliyaviy boshqaruvni samarali tashkil etish yo'llari	2
2	Moliyaviy menejment – zamonaviy soha sifatida	2
3	Kichik biznes sub'ektlarida moliyaviy menejmentni tashkil qilish xususiyatlari	2
4	Qo'shma korxonalarda moliyaviy menejmentni tashkil qilish xususiyatlari	2
5	Korxonalar moliyaviy ta'minotida fond birjalarining ahamiyati	2
6	Aylanma mablag'lar samaradorligini oshirish yo'llari	2
7	Asosiy fondlardan foydalanish samaradorligini ta'minlash yo'llari	2
8	Aylanma mablag'lar aylanuvchanligiga ta'sir etuvchi omillar	2
9	Korxonalarda inqirozga qarshi moliyaviy boshqarish yo'llari	2
10	Xarajatlar samaradorligini ta'minlash yo'llari	2

11	Moliyaviy risklarni kamaytirishda diversifikatsiyaning o'rnini	2
12	Faktoring operatsiyalarining debitorlik qarzlarni boshqarishdagi ahamiyati	2
13	Pul oqimlarini harakatini samarali tashkil etish yo'llari	2
14	Akkreditivlarning pul oqimlari harakatini samarali boshqarishdagi ahamiyati	2
15	Debitorlik va kreditorlik qarzlarni samarali boshqarish yo'llari	2
16	Korxonalarda soliqlarni rejalashtirishni tashkil etish yo'lari	2
17	Korxonalarda ichki moliyaviy nazorat o'tkazishning afzallik jihatlari	2
18	Korxonalarning sug'urta tashkilotlari bilan aloqalarini samarali tashkil etish yo'llari	2
	JAMI	36

Fan bo'yicha mustaqil ishi. Mustaqil ishi fan mavzulariga taalluqli masalalar yuzasidan talabalarga yakka tartibda tegishli (variantlangan) topshiriq shaklida 6-semestrda beriladi. Mustaqil ishining hajmi 20 betdan kam bo'lmasligi, A4 formatdagi varaqlarda qo'lda yozilishi va tikilib rasmiylashtirilishi lozim. Mustaqil ishini bajarish tartibi kafedraning uslubiy qo'llanmasida keltirilgan.

Mustaqil ishi uchun mavzular:

1. Korxonalarda moliyaviy boshqaruvni samarali tashkil etish yo'llari
 2. Moliyaviy menejment – zamonaviy soha sifatida
 3. Kichik biznes sub'ektlarida moliyaviy menejmentni tashkil qilish xususiyatlari
 4. Qo'shma korxonalarda moliyaviy menejmentni tashkil qilish xususiyatlari
 5. Korxonalar moliyaviy ta'minotida fond birjalarining ahamiyati
 6. Aylanma mablag'lar samaradorligini oshirish yo'llari
 7. Asosiy fondlardan foydalanish samaradorligini ta'minlash yo'llari
 8. Aylanma mablag'lar aylanuvchanligiga ta'sir etuvchi omillar
 9. Korxonalarda inqirozga qarshi moliyaviy boshqarish yo'llari
 10. Xarajatlar samaradorligini ta'minlash yo'llari
 11. Moliyaviy risklarni kamaytirishda diversifikatsiyaning o'rnini
 12. Faktoring operatsiyalarining debitorlik qarzlarni boshqarishdagi ahamiyati
 13. Pul oqimlarini harakatini samarali tashkil etish yo'llari
 14. Akkreditivlarning pul oqimlari harakatini samarali boshqarishdagi ahamiyati
 15. Debitorlik va kreditorlik qarzlarni samarali boshqarish yo'llari
 16. Korxonalarda soliqlarni rejalashtirishni tashkil etish yo'lari
 17. Korxonalarda ichki moliyaviy nazorat o'tkazishning afzallik jihatlari
 18. Korxonalarning sug'urta tashkilotlari bilan aloqalarini samarali tashkil etish yo'llari
- 65 Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish me'zonlari**

Baholash usullari	Ekspress testlar, yozma ishlar, og'zaki so'rov, prezentatsiyalar.
Baholash mezonlari	86-100 ball «a'lo» – fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtira olish;

	<ul style="list-style-type: none"> – fanga oid ko'rsatkichlarni iqtisodiy tahlil qilishda ijodiy fikrlay olish; – o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – mehnat munosabatlariga oid tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish; – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – tahlil natijalari asosida vaziyatga to'g'ri va xolisona baho berish; – o'rganilayotgan iqtisodiy hodisa va jarayon to'g'risida tasavvurga ega bo'lish; – o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. <p>71-85 ball «yaxshi»</p> <ul style="list-style-type: none"> – o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish; – o'rganilayotgan iqtisodiy hodisa va jarayon to'g'risida tasavvurga ega bo'lish; – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – o'rganilayotgan jarayonlarni jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. <p>55-70 ball «qoniqarli»</p> <ul style="list-style-type: none"> – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – o'rganilayotgan iqtisodiy hodisa va jarayon to'g'risida tasavvurga ega bo'lish; – o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish. <p>0-54 ball «qoniqarsiz»</p> <ul style="list-style-type: none"> – o'tilgan fanning nazariy va uslubiy asoslarini bilmaslik; – iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tahlil etish bo'yicha tasavvurga ega emaslik; – o'rganilayotgan jarayonlarga iqtisodiy usullarni qo'llay olmaslik. 													
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Reyting baholash turlari</th> <th style="text-align: center;">Maks.ball</th> <th style="text-align: center;">O'tkazish vaqti</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Joriy nazorat:</td> <td style="text-align: center;">35</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ma'ruza mashg'ulotlarda faolligi, muntazam ravishda konspekt yuritishi uchun</td> <td style="text-align: center;">6</td> <td rowspan="3" style="text-align: center; vertical-align: middle;">Semestr davomida</td> </tr> <tr> <td>Mustaqil ta'lim topshiriqlarining o'z vaqtida va sifatli bajarilishi</td> <td style="text-align: center;">9</td> </tr> <tr> <td>Amaliy mashg'ulotlarda</td> <td style="text-align: center;">20</td> </tr> </tbody> </table>	Reyting baholash turlari	Maks.ball	O'tkazish vaqti	Joriy nazorat:	35		ma'ruza mashg'ulotlarda faolligi, muntazam ravishda konspekt yuritishi uchun	6	Semestr davomida	Mustaqil ta'lim topshiriqlarining o'z vaqtida va sifatli bajarilishi	9	Amaliy mashg'ulotlarda	20
Reyting baholash turlari	Maks.ball	O'tkazish vaqti												
Joriy nazorat:	35													
ma'ruza mashg'ulotlarda faolligi, muntazam ravishda konspekt yuritishi uchun	6	Semestr davomida												
Mustaqil ta'lim topshiriqlarining o'z vaqtida va sifatli bajarilishi	9													
Amaliy mashg'ulotlarda	20													

	faolligi, savollarga to'g'ri javob berganligi, amaliy topshiriqlarni bajarganligi uchun		
	Oraliq nazorat	35	
	Oraliq nazorat (ma'ruzachi o'qituvchisi tomonidan qabul qilinadi). oraliq nazorat 1 bosqichda amalga oshiriladi. Guruhning faolligi, berilgan topshiriqni nazariy va amaliy jihatdan yoritilishi, xulosalarning mantiqiy bog'liqligi, kreativ mulohazalarning mavjudligi, huquqiy-normativ hujjatlarni bilishi va boshqa talablarga mosligi hisobga olinadi. Guruhdagi har bir talabaga 0-35 oraliq'ida bir xil ball qo'yiladi. Himoya kafedra mudiri tomonidan tasdiqlangan grafik asosida dars mashg'ulotlaridan so'ng tashkil etiladi	35	12-hafta
	YAkuniy nazorat	30	15 hafta
	YOzma ish	30	
	JAMI	100	

6. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

- 1.Abdukarimov I.T. Moliyaviy hisobotni o'qish va tahlil qilish yo'llari. "Huquq va iqtisod dunyosi", T. 1998, 300-b
- 2.Ibragimov A.G., Madaminova Z.R., Raxmataliyev M.E.Moliyaviy menejment.-T.: "Barkamol fayz media", 2016,232 b.
- 3.Xolboev D., Ibragimov U.N.Moliyaviy hisob.Cho'lpon nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi.,T.2016- 236 b.

Qo'shimcha adabiyotlar:

- 1.Sheremet A.D. Finansi predpriyatiy: menejment i analiz. Uchebnoe posobie. M. :INFRA M , 2006, 479s.
- 2.Yablukova R.Z. Finansoviy menejment v voprosax i otvetax. – M. : Prospekt, 2005. 256s.
- 3.Qo'chqarov va boshqalar. Menejment strategiyasi. O'quv qo'llanma.-T: "Iqtisodiyot va huquq dunyosi", 2003.- 184 bet.
- 4.Abdukarimov I.T. Moliyaviy menejment. O'quv qo'llanma. Samarkand: SamDU, 2001. -77s.

5. Malikov T. Moliyaviy menejment. O'quv qo'llanma -T.: Akademiya, 1999. - 193 s
6. Yuldashev A. Moliyaviy menejment: O'quv qo'llanma/ A. Yuldashev. - B.m.: Nam, 2001. - 112 s
7. Yo'ldoshev Z., Malikov T. "Uy xo'jaligi moliyasi" O'quv qo'llanma, Toshkent "IQTISOD-MOLIYA", 2008 y, - 105 b.

Internet saytlari:

1. <http://www.lex.uz>
2. <http://www.institutiones.com>
3. <http://www.olan.uz>
4. <http://www.idbirja.uz>
5. <http://www.cfin.ru>
6. <http://www.fma.org>
7. <http://www.finman.ru>
8. <http://www.alleng.ru>